

”antamaan henkensä lunnaiksi monen edestä”. Hänessä ”meillä on lunastus hänen verensä kautta, rikkomusten anteeksi saaminen hänen armonsä rikkouden mukaan.” Meitä ei ole lunastettu ”hopealla ja kullalla”, ”vaan Kristuksen kalliilla verellä”. Jeesuksen aikana lähinnä orjat tai velkavangit lunastettiin vapaiksi. Syntiinlankeemuksen vuoksi on koko ihmiskunta aivan kuin velkavankeudessa. Tästä Jeesus on meidät sovittanut.

Joissakin vanhoissa juutalaisissa lähteissä puhutaan siitä, että Messias on palauttava ihmiskunnan paratiisitilaan. Hän poistaa syntiinlankeemuksen seuraukset,

synnin, sairauden ja syyllisyyden. Juuri tästä syystä Messias parantaa sairaita ja sovitaa kansansa synnit. Eräissä lähteissä sanotaan ”Sinä olet kantanut meidän lastemme synnit... sinä olet tullut pilkkaksi kansojen joukkoon. Kaiken tämän olet tehnyt kärsiäksesi lastemme syntien tähden.”

Anteeksiantamuksen kokenut ihminen voi tuntea joskus hetkittäin, että hän on sisäisesti aivan kuin ”paratiisitilassa”. Syyllisyys ei paina enää sydämellä. Varmaan juuri tästä oli kysymys, kun muuan keski-ikäinen monia leikkauksia läpikäynyt naishenkilö sanoi erään kirkkoillan

päätettyä, että hänet on ”siirretty aivan kuin raskaasta sarjasta höyhensarjaan” – on niin kepeä olla.

Jeesus Kristus huutaa meille ristiltä: ”Se on täytetty”. Sinä saat nojata Minuun. Sinun velkasi on sovitettu. Saat levätä Minussa. Sinäkin saat siirtyä höyhensarjaan. Älä kannata enää syyllisyyttäsi. Minä olen kantanut sen sinun puolestasi ristinpuolelle. Saat olla vapaa oman yrittämisen taakasta. Minä olen vapauttanut kaikki synnin orjat heidän velkavankeudestaan.

”Se on täytetty”.

(Artikkeli on ensin julkaistu Helsingin Raamattukoulu -lehden numerossa 3/72). □

JUHANI AITOMAA

Uusi kirja ja Raamatun Exodus

Daniel Moshe Levyn ja Joseph Rothsteinin uusi kirja ”Mikra mul Archiologia” (Raamattu vastaan arkeologia) pyrkii esittämään uusia todisteita raamatullisesta Exoduksesta. Raamattuun uskovat juutalaiset ja kristityt pitävät kertomusta juutalaisesta Exoduksesta pois Egyptin orjuudesta totena. Arkeologit arvioivat tapahtumaa fyysisten todisteiden pohjalta, joiden tulkinta saattaa johtaa aivan vastakkaisiin päätelmiin. Israel Finkelstein Tel Avivin yliopistosta väittää ettei Exodus ole ollut todellinen tapahtuma. Näin hän sanoo kirjassaan ”The Bible Unearthed: Archaeology’s New Vision of Ancient Israel and the Origin of Its Sacred Texts”, jonka hän kirjoitti yhdessä amerikkalaisen Neal Asher Silvermanin kanssa. ”Mikra mul Archiologia” kirja päättyy aivan päin-

vastaiseen tulokseen: Exodus on totta ja se tapahtui juuri Raamatussa kerrotulla tavalla.

On historiallisia lähteitä, joissa kerrotaan samanlaisia tapahtumia kuin Raama-

tun tekstissä. Siksi ne herättävät suurta mielenkiintoa. Toisessa Moos. kirjassa 1:8 mainittu nimetön faarao: ...uusi kuningas, joka ei Joosefista mitään tiennyt..., saattoi kuulua aivan eri dynastiaan (kuningas-

► sukuun) kuin mitä aiemmin on luultu, sanovat kirjoittajat. Vitsaus nimeltä ”esikoisten kuolema” mainitaan muinaisissa egyptiläisissä teksteissä. Myös kertomus Mooseksen lapsuudesta esiintyy Egyptin legendoissa. Kirjan toinen kirjoittaja Levy kertoi Israelin radiossa: ”Muinaisessa Egyptissä mainitaan 30 dynastiaa. Ne jakaantuvat neljään ajanjaksoon: varhaiseen dynastiaan, keskiseen dynastiaan, uuteen kuningaskuntaan ja myöhäiskauteen. Useimmat israelilaiset arkeologit ajoittavat Egyptistä lähdön uuden kuningaskunnan aikaan tai myöhäiskauteen. Tällöin ollaan ajassa jossakin 15 ja 18 dynastian välissä, joka tarkoittaa aikaa 1400–1200 eKr. Aika yleistä on liittämään Exodus faarao Ramses II (1200-luvulla eKr.) ja hänen poikansa aikaan. Mutta tuolta ajalta ei juuri ole Exodusta tukevia arkeologisia löytöjä. Siksi eräät arkeologit päättelivät, että Raamattu on väärässä.”

Edellä mainittuihin dynastian pääjaksoihin liitetään vielä välikausia. Levyn ja Rothsteinin kirjassa mainitaan 4 dynastian, n. 2500 eKr., aikaan ja siitä lähemmäs ajanlaskun alkua ajoitettu ns. ”kadonnut heimo”. Tämä nimitys juontaa juurensa n. 3000 Egyptin hautalöydöstä, jotka eroavat merkittävästi muista tuon ajan hautalöydöistä. Ruumiiden kallojen muodot eivät ole tyypillisesti egyptiläisiä vaan eroavat niistä ollen muodoltaan leveämpiä. Lisäksi nämä haudat on löydetty eri alueelta, kuin varsinaiset egyptiläisten haudat. ”Haudoissa on Kanaanin maan alueelle

tyypillisten saviesineiden paloja”, sanoi Levy, ”lisäksi löydöt antavat olettaa, että nämä ihmiset olivat aluksi varakkaita ja kulttuurisesti kehittyneitä mutta sukupolvien kuluessa heistä tuli köyhempiä. Jos ajattelemme, että kyseessä oleva ’kadonnut heimo’ on Egyptissä ollut Israel, niin on selvää miksi heidän jälkiään ei enää löydy tietyn ajanjakson jälkeen.”

Kirja ottaa esille egyptiläisen legendan 12 dynastian ajalta, joka kertoo 4 dynastian faaraosta. Historioitsija Herodotus merkitsi muistiin egyptiläisen papin kertomuksen, jossa sanotaan faaraon pelänneen, että israelilaisista tulisi niin lukuisa kansa, että he voisivat ottaa haltuunsa koko kuningaskunnan. Siksi faarao määräsi kaikki israelilaisten esikoiset hukutettavaksi Niiliin, juuri kuten 2. Moos. 1:10, 22 mainitsee. Egyptiläinen kertomus mainitsee papin sanoneen faaraolle, kuinka pelottava vaimo synnyttää lapsia, jotka tulevaisuudessa ottavat faaraon maan haltuunsa. Kun faarao kuulee tämän hän sairastuu mutta pappi lohduttaa häntä, että se ei tapahdu vielä hänen aikanaan vaan hänen poikansa aikana. Kertomus lisää, että ko. vaimon lapset pelastuvat. Kirjassa esitetään myös muinainen egyptiläinen kirjoitus koskien 5 dynastian faarao Unasia: ”Faarao Unas tulee seisomaan tuomilla Hänen edessään, jonka nimi on salattu, päivänä, jolloin esikoiset tapettiin.” Kirjan kirjoittaneet arkeologit edustavat kantaa, että heprealaiset orjat rakensivat Egyptin pyramidit. Kirjassa esitetään mo-

nia vastaavia esimerkkejä, jotka ovat yhteisiä Raamatun kertomukseen.

On myös olemassa vanha legenda ”Nachon profetia”, jossa mainitaan suuren egyptiläisen joukon hukkuminen. Kairon museossa on kirjoitus, jossa faarao sanoo tuhonneensa Israelin lapset. Kirjoitus löytyi faaraon, joka tutkimuksen mukaan kuoli hukkumalla, haudasta. Museon mukaan muumion uskotaan olevan faarao Merenptah, faarao Ramses II seuraaja. Monilla islamilaisilla nettisivuilla on kuvaus tästä faaraosta sillä hukkunut faarao liitetään Koraanin jakeeseen Joonan suuraan. Joonan suura mainitsee israelilaisten lähdön Egyptistä ja faaraon hukkumisen. Jae 92 kuuluu: ”Siksi Me tahdomme tänä päivänä pelastaa pinnalle ruumiisi, jotta olisit muistomerkkinä sille, joka on sinun seuraajasi. Mutta useimmat ihmiset eivät välitä Meidän merkeistämme.” Jakeen tulkitaan tarkoittavan, että hukkuneen faaraon ruumiin löytyminen on jumalallinen merkki. Ranskalainen tri Maurice Bucaille, joka tutki faaraon ruumiin 1970-luvulla ja päätteli kuolemansyyksi hukkumisen, kääntyi islamin uskoon. Syyksi väitettiin hänen tutkimuslöytönsä ja ko. Koraanin jae. Tri Bucaille kirjoitti teoksen ”The Bible, The Qur’an and Science” (Raamattu, Koraani ja tiede), jossa hän mm. väittää Koraanin, toisin kuin Raamatun, olevan tieteen kanssa yhtäpitävä ja siksi luotettava teos.

(Kirjoitus on kooste eri lähteistä). □

